

Трэба з сумам съцвердзіць, што эміграцыйная публіцыстыка становіца што раз нуднейшай і вельмі рэдка здарэаца знайсці такі артыкул, які можна працьця да канца, не заснушы.

Аднак у гэтай паводцы ёсьць два шчыльныя выключэнны, як-бы пацверджаныя існаваныя выключэнныя у рогулі, а гэта гаспадзін Саланевіч і пан Мацкевіч (Щат). Паміж імі ёсьць шмат супольнага, хача размысяціліся яны на прошырэлых полосах, бо калі Мацкевіч зъяўляеца польскім манархістым, то Саланевіч падаеца за манархістага расейскага. Апрача манархічнай шыльды, існуючу паміж імі і другія падабенствы, які, прыкладам, падаражаныне: бо Саланевіч на скрывае сваё беларускага падаражаныня, а Мацкевіч дэманстрацыйна называе сябе «літва-беларусам»; абодвы маюць войстрэй пёры, рутыну, эрудыцыю, да-ведзеные да нахальства тут, вялікую дозу гумору, што ў суме кваліфікуе іх, як расовых, поўнокроных публіцыстых. Абодвы, падкольваючы нас сваімі войстрэмі пёрамі, хочыць загнаць у манархічнай лягеры, толькі адзін гоніць на ўход, у Ресею, другі — на заход, у Рэчпаспаліту.

Але каб адразу не ганяцца за дэзво-ма варонамі, дык, правёўшы паралеплю съцвердзіць аналігію паміж Мацкевічам і Саланевічам, сяяния пазнаёмісі бліжэй з адным, пайменна — з Іванам Саланевічам.

Вось-же Саланевіч запаўняе балоны тыднёвіка «Наша Страна», які выхадзіць у Буянос Айрэс. Уж лёзунг, які зъяшчыаецца над загалоўкам тыднёвіка — «Толькі цар усъцеражэ Ресею ад новага партыйнага работства» — зь месца ўводзіць нас у сутнасць справы. Ну, але лёзунг — дробізь і над ім можна прайсці да парадку ды заняцца зъмештам. Тут да вышыї пададзеннях харкторыстыкі кваліфікацыя Саланевіч траба дадаць, што ён часамі, а то наве-і за часта праўляе свае інгатыўныя адносіны да лёгкі. Напросто з ей на дру-жыць. Ня значыць гэта, што я пераканаўшы, што Саланевіч на здолныя лягічна думаць, а цэлая піктанія ў тым, што ён намагаецца адварынць кабылу лёгкіх хвастом туды, куды яна павінна стаяць мордай, гэта значыць змусіць іншых дзяржаваў, якія моцна пярачыць тыму, што даказвае Саланевіч.

Другую сусьветную вайну выйграў і разбіў немецка-італіянска-японскую вось толькі Сталін. Уклад Амэрыкі, Ангельшчыны і іншых у вапношэнні вайну, павадла Саланевіч, зводзіцца толькі да таго, што гэтыя дзяржавы выслалі ў Ресею зброяй і другія ве-нны матарыялы. Больш нічога.

Ці гэта інгаранцыя, ці съядомае за-сяяпленне?

Ня думаю, што Саланевіч паверыць мне, калі-б я прабаваў яму даказаць, што ён памыллецца, бо ўзімікі атамныя бомбы, артылерыю, флёты параплаваў і самалётаў, мільёны армій — усё раз-зам. Проста амэрыканцы павінны аб-весціць Ул. Кірываўчы Раманава да-ром Ресею ад Уладывастоку да Бугу, ад паўночнага полоса до Паглеві, даць яму Бюка ці якогася іншага васьміцылін-дровата шаўралета. Саланевіч сядзе за рулём і гэтая двухасабовая экспедыцыя вырыцьці на разгром камунізму, які перад сусьветным абліччам цара разьвецца, які перад сонцам туман. Напросто Сталін, палітбюро й мільёны камуністых працадаўців, якія зэрні перад крапідлам, або яго — Саланевічам кукуры-ку, а ўсё астальное на каленях будзе ві-

тальніцтвом

трыумфатараў. Як гэта проста і вольнікаў. Да таго-ж бамбардаваныне

і амэрыканцы як могуць даду-маци!

Гэта, што я напісаў, можа гучыць гу-

марыстычна, запірочвае ўсялякай лё-

гіцы, але з 116 нумару «Наша Страна»

шмат супольнага, хача размысяцілі

яны на прошырэлых полосах, бо калі

Мацкевіч зъяўляеца польскім манар-

хістым, то Саланевіч падаеца за манар-

хістага расейскага. Апрача манар-

хічнай шыльды, існуючу паміж імі і

другія падабенствы, які, прыкладам, па-

ходжаныне: бо Саланевіч на скрывае

свое беларускага падаражаныня, а

Мацкевіч дэманстрацыйна называе сябе

«літва-беларусам»; абодвы маюць вой-

стрэй пёры, рутыну, эрудыцыю, да-vedzеныe да нахальства тут, вялікую

дозу гумору, што ў суме кваліфікуе іх,

як расовых, поўнокроных публіцыстых.

І абодвы, падкольваючы нас сваімі

войстрэмі пёрамі, хочыць загнаць

у манархічнай лягеры, толькі адзін

гоніць на ўход, у Ресею, другі — на

захад, у Рэчпаспаліту.

Але каб адразу не ганяцца за дэзво-

ма варонамі, дык, правёўшы паралеп-

лю съцвердзіць аналігію паміж Ма-

цкевічам і Саланевічам, сяяния пазна-

ёмісі бліжэй з адным, пайменна —

з Іванам Саланевічам.

Але каб адразу не ганяцца за дэзво-

ма варонамі, дык, правёўшы паралеп-

лю съцвердзіць аналігію паміж Ма-

цкевічам і Саланевічам, сяяния пазна-

ёмісі бліжэй з адним, пайменна —

з Іванам Саланевічам.

Але каб адразу не ганяцца за дэзво-

ма варонамі, дык, правёўшы паралеп-

лю съцвердзіць аналігію паміж Ма-

цкевічам і Саланевічам, сяяния пазна-

ёмісі бліжэй з адним, пайменна —

з Іванам Саланевічам.

Але каб адразу не ганяцца за дэзво-

ма варонамі, дык, правёўшы паралеп-

лю съцвердзіць аналігію паміж Ма-

цкевічам і Саланевічам, сяяния пазна-

ёмісі бліжэй з адним, пайменна —

з Іванам Саланевічам.

Але каб адразу не ганяцца за дэзво-

ма варонамі, дык, правёўшы паралеп-

лю съцвердзіць аналігію паміж Ма-

цкевічам і Саланевічам, сяяния пазна-

ёмісі бліжэй з адним, пайменна —

з Іванам Саланевічам.

Але каб адразу не ганяцца за дэзво-

ма варонамі, дык, правёўшы паралеп-

лю съцвердзіць аналігію паміж Ма-

цкевічам і Саланевічам, сяяния пазна-

ёмісі бліжэй з адним, пайменна —

з Іванам Саланевічам.

Але каб адразу не ганяцца за дэзво-

ма варонамі, дык, правёўшы паралеп-

лю съцвердзіць аналігію паміж Ма-

цкевічам і Саланевічам, сяяния пазна-

ёмісі бліжэй з адним, пайменна —

з Іванам Саланевічам.

Але каб адразу не ганяцца за дэзво-

ма варонамі, дык, правёўшы паралеп-

лю съцвердзіць аналігію паміж Ма-

цкевічам і Саланевічам, сяяния пазна-

ёмісі бліжэй з адним, пайменна —

з Іванам Саланевічам.

Але каб адразу не ганяцца за дэзво-

ма варонамі, дык, правёўшы паралеп-

лю съцвердзіць аналігію паміж Ма-

цкевічам і Саланевічам, сяяния пазна-

ёмісі бліжэй з адним, пайменна —

з Іванам Саланевічам.

Але каб адразу не ганяцца за дэзво-

ма варонамі, дык, правёўшы паралеп-

лю съцвердзіць аналігію паміж Ма-

цкевічам і Саланевічам, сяяния пазна-

ёмісі бліжэй з адним, пайменна —

з Іванам Саланевічам.

Але каб адразу не ганяцца за дэзво-

ма варонамі, дык, правёўшы паралеп-

лю съцвердзіць аналігію паміж Ма-

цкевічам і Саланевічам, сяяния пазна-

ёмісі бліжэй з адним, пайменна —

з Іванам Саланевічам.

Але каб адразу не ганяцца за дэзво-

ма варонамі, дык, правёўшы паралеп-

лю съцвердзіць аналігію паміж Ма-

цкевічам і Саланевічам, сяяния пазна-

ёмісі бліжэй з адним, пайменна —

з Іванам Саланевічам.

Але каб адразу не ганяцца за дэзво-

ма варонамі, дык, правёўшы паралеп-

лю съцвердзіць аналігію паміж Ма-

цкевічам і Саланевічам, сяяния пазна-

ёмісі бліжэй з адним, пайменна —

з Іванам Саланевічам.

Але каб адразу не ганяцца за дэзво-

ма варонамі, дык, правёўшы паралеп-

лю съцвердзіць аналігію паміж Ма-

цкевічам і Саланевічам, сяяния пазна-

ёмісі блі

Сялянскае землякарыйстанье на Беларусі

ІІІ. ПАСЁЛАК — НАЙЛЕПШАЯ ФОРМА ЗЕМЛЯКАРЫСТАННЯ НА БЕЛАРУСІ
(У парадку дыскусы)

Праз трэх-чатыры гады шчырай і ўп-
рыстай працы на пасёлку, пры ўсякіх
недастачах і няпобунасцях, якімі напоў-
нена жыцьцё савецкіх людзей, ўсё-ж
такі многіх гаспадарак на пасёлку ўжо
трудна было пазнаць. На сялябах зави-
ліліся садочкі, гароды, пчлы, пашыры
ліся на скорую руку пабудаваныя хля-
вушкі для цялят, парасят, ягнят. Заві-
лася хатняя птушка. Амаль усе хаты
мелі сенцы і ўшыны гаспадарскія пры-
будоўкі. Веселай і паважнай выглядалі
гаспадары-пасялкоўцы, да яны адчува-
лі сябе собснікамі. Ува ўсім адчува-
ліся пачаткі дабравыту. У сем'ях на-
ла піхалі сялянскую ўчеху і радасць з
прычыны добрага ўраджаю жытам, яры-
мы, сопкі бульбы, прыплоду жывёлы.
Пасялковец ведаў, што праца ягоная ёй
самі ўложана не дарэмна. Хоце і цяж-
ка было, але час насея няхўльнае па-
лешнанне жыцьця ўсей ягоной сям'і.

I пасёлкам аспречваў пірштынство на
лепшую ѹ выгаднайшую форму земля-
карыйстаннія ведамы ўжо нашум селя-
ніну стыліпінскіх хутараў. Аднак назірань-
ні ѹ хоць кароткі тэрмін жыцьця на па-
сёлках прывялі многіх да перакананьня,
што пры ўсіх дадатных бакох хутарскіх
жыцьця пасёлак мае больші перава-
гаў, чымсці хутар. Разъясняю дадат-
нія ѹ адмоўныя бакі працы ѹ жыцьця
пасёлку ѹ хутару, бо вялікую вёску мы
каттарычна адкідаем і нам думаеща,
што гэта на выкліча ніякіх спречак.

Хутар — гэта адзіната. На адзіноце
людзі знаходзяцца пад нейкай гіпнозом
аўсёднага страху. Думкі іх накроўва-
онца на як наўпешнае ўмацаванье
вайго хутару-гарадзішча. Абносяць яго
юнымі плотам-частаколам з замкамі-
запорамі, трymаюць сядзітых злых са-
бак. Хутарані трымовыцца за цэласць
свай сабсніці, ён бацца быць абкру-
жаным, абраўаваным, урэцце забітым.
Ён падазроні прыслухоўваеца на ўса-
кага скрылу, шораху, броху сабакаў. У
хутаранскай сям'і складаецца харэктар
падазронаныці да людзей, асабіў да
незнаймых, новых. Хутар на адзіноце
можа быць на дойті час беззапаможным
у няшчасці, пры раптоўнай хваробе,
пажары. Хутаранцы далёкія ад агуль-
ных інтарсасаў грамады ѹ не станоўкі
у вабароне ейных інтарсасаў. Ягоная ха-
та звойсці «з краю».

Дзеці ломадзь на хутары літаральна
дзіцяцю. Іхны гады праходзяць без
сяброўства ѹ гульняў. Хутар патрабуе
шмат дзіцячай працы, Функцыю паству-
ху нясыць на хутары звычайна дзеци.
Праўда, і на пасёлку дзеци пасуць жы-
вёлу, але там на выключанія магчы-
масць мец агульную пастуху, апрача
гэта гэта ѹ пасёлку дзеци-пастушкі пасуць
разам і праводзіць, час на гульнях,
уласцівых іхнаму веку. Не дарма пе-
рад першай сусветнай войной разумны
далёкабачны для інтарсасаў царскіх
імперыі царскі дзяржавы мужі і стар-
шыни рады міністраў П. Сталынін
шляхам розных палёгкай і прыві-

лею хутару прыняў станоўкія крокі ѹ дарогамі. І скорымі сродкамі сувязі. Ад-
кароткі тэрмін растрывашыць неспакой-
ную вёску на хутары. Сталынін добра
разумеў, што хутар неё заможнасць
нельга.

І ўсё-ж такі пры ѹважлівым назі-
праводзілі зямельную реформу, скора-
най, асабіў глухіх куткоў Нямеч-
чыны, можна звойсці шмат адмоў-
ных бакоў на ўсіх хутарах. Есьць
мисціны, якія ўсё-ж на маюць
электрычнага сяяцла. Нам на Белару-
ску атрымліваў хутар вялічынёю ѹ
сі немагчымыя чакаць сотні гадоў на раз-
вой хуттару, а трэба выбраць найблі-
жэйшыя шляхі да падніцца тэхнікі,
культуры ѹ эканамічнага становішча,
каб вывесці нашае працоўнае сялян-
ства ѹ сельскую гаспадарку з таго ту-
піка, куды яны загнаныя прыгнітаю-
чымі калгасам.

Із спыненнем у Саветах новай эка-
намічнай палітыкі згасла ѹ пасялкоў-
кау іхнія надзеі на спакойнае працоў-
нае жыцьцё. Распачалаася на знанай ѹ
нікому на мілай калектывізацыі. Ад-
пасялкоўцаў, як былой бедната, патра-
бовалася першымі ўступіць у калгасы,
першымі абагульваць жывёлу, курый,
чиол, пераносіць для агульна-калгасных
патроўба свае гумэнцы ѹ хлявы ды зда-
вать сельска-гаспадарскі інвентар.

Папрапаваўшы салодкага, нікому не
хадзелася лезы ѹ маркотны калгасны
капёл. Пасялкоўца агаюнела туга, ён
панура развітае з набытым у цяж-
кай працы конікам, другой кароўкай,
гумэнцам і іншымі речамі, што пры-
носяло здаць у калгас. Яму сумна было
вітрацца к «разбітаму карыту» і становішча
нічым на ўзвышэні. Распачалаася на
пачатку панікім мадэрнай панікі.
Непаслухнімі пасялкоўцаў зрабі-
лі кулакамі ѹ падкулачнікамі ѹ яны зь
сем'ямі апнуліся ѹ Котласе, Кальме-
кі і іншых гіблых месцах здней шостай
часткі севету.

Пасялкоўцы, як і іншыя сяляне, сталі
калгаснікамі. Аднак у пасялкоўцаў
якія згасла нацзея на невялічкую
самастойнасць на свае выгаднай ся-
лібе. Там ён, завёўшы садок, гарод, ста-
ранна апрацоўваў сваю зямлю. Праўда,
убога выглядзяла ципер пры калгасе яго
сліба: засталася хатка ды невялікі
хлявушок для аднай кароўкі, якая ча-
ста месцілася на сенцах. Аднак на дойті
цешчы ѹ сенакове перавагамі, якія
згасла на сенакосе.

Прычына гэта гэта было, бачыце, тое,
што хутары ѹ пасёлкі пагражают не-
датыкальнасці да каласоў калгасных
палаў і наўгорадаў пагражают «пышнаму
росквіту» сацыялістычнага калгасу. Та-
кухаты з хлявушкамі хутароў і пасёл-
каў перавезлі на вызначаны ѹ вёсцы
слябы. Гэтымі сялібамі былі набойш
ніяўгадныя для будоўлі пашынанія
бугры, або нізкія забалочаныя выганы,

гэта гэта з гэта гэта выгада.

Саланевіч, будучы ѻ саветах важнай
шышикай і працуочы ѻ усесаюзным
маштабе, штосьці «пераскрабаў», дык
хба-ж не пераскрабаў у ўсесаюзным
маштабе, бо яго НКВД зліквідавала-
б, як гэта работала з другім, ад пасадзі-
лі яглер і то ѹ такі, зь якога Саланевіч
зматаваўся заграніці, чаго яму вінчаем
і шчыра чашымся, бо й так там за шмат
людзей зыгнула. Але калі Саланевіч
людзей, якія прыпадкам і пераходна
знашліся на нямецкім баку, а навет і
не знайшліся, называе ядавіта «гадуні-
цамі Гітлера», то яго можна называць
гадуном Сталіна. Думаю, што адно на
адно выйдзе. Дзеля гэта гэта ядавіта ѹ
абразыўлівія назывы пад піром Саланеві-
ча на маюць моны перакананьня ѹ мож-
на іх ск汇报аць славамі Пуш-
кіна:

«... Там няма нат ядавітай жоўці,
А проста брудная вада...»
А гэта ўжо на фэр...
Ішчэ адзін «ня фэр» (no fair play):

Саланевіч катэгарычна адмаўляе пра-
права прамаўляць ад імя сваіх нацыяў
усім «гадунамі Гітлера й Розенберга»,
гэта гэта прадстаўніком паняволеных
нароўдаў (рэч зразумелая, калі яны вы-
ступаюць за вызваленіе гэтих наро-
менія).

Тры заходніх краіны згаджаюцца, на
жаданье саюзнага ўраду, весьцы пера-
даворы пра перасялены ѹ ўцекачоў з ура-
дамі тых краін, зь якімі Нямеччына
на ўтрымлівае дыпламатычных дачы-
нікі.

Ды лісціях дуба секанулі
Ды далей сетку паятнілу.

І вось жахнула бліскавіца,

І гром-пярун сталёвым бічам,

Бы нейкі зывер страшнім лычам,

Арэ, трасе, калоці ці хмары,

Зямлю, надземныя абшары,

Бушуе дўгага, абурліва,

Над лесам коціца гняўліва,

І гэты гоман, гнёў дрыгучы,

Злучае зноў у стрэл магучы,

Густы, злавешчы віхрабежны

І нястрыманы і драпежны,

І так цяжэрна націскае,

Як-бы зямлю дзесь угінае.

І шугнүў дождж налётам съмелым,

Павіс абрусам густа-белым

Над гэтым лугам, над палімі

І льлеца коса ручаямі,

Бы нездадзіць пагонам,

І б'юць у пыл вільготны.

Зірнеш вакол — адна лобота!

На лузэ спынена работа,

Жанкі, дзяўчаты і мужчыны

Бягучы пад копы, пад драбіны,

Каб менш быць змочаным дажджом;

А хто, накрыўшыся халатом,

Ці так накінуўшы дзяяругу,

Сядзіць квахтухаю срэдзь лугу.

— Давай, давай, дажджок, накропу.

Сюды, дзяўчаты, лезце ў копы:

Дасць Бог на нашым гэтым грудзе

На другі год касцоў прыбудзе!

Пад гэтым гром, пад дождж упарты

То там, то тут пачуеш жарты

І съехах вясёлы, піск дзяяочки,

Бо хто-ж крануць іх не аховы?

Але ѹ дзяўчаты язык маюць

І востра хлопцаў падсякаюць,

Ня робяць жартам перашкоды.

буйненьне калгасаў таксама з пера-
довай усяго асабістага жыцьця чалаве-
ка. Што чакае ўсё-ж даеўшыя? Трудна
навет прадбачыць. Усё пажыраючай
прага сусветнага панавання крамлёў-
скага татаўлітарнага рэжыму можа пры-
несці людзям ўсё-ж многа жудасных
неспадзянікі, праклёнай і съёлі па за-
губленым жыцьці.

Аднак-ж павіен прыйсці час і ён
ужо можа недалёкі, калі сялянская Бе-
ларусь ушчэнт разыніе калгасы, гэтыя
найбольш жахлівіе гізды паніво-
леныя. Былья прыгонныя калгасынікі
пойдуць па шляху, які ўкахаў беларус-
кі патрыёта Д. Прышчэпаў, і наша зям-
ля, — як хопіць усюму працоўнаму ся-
лянству — пакрыеца ўзноў квітне-
чымі пасёлкамі.

Васіль Будзімер

Якраз там «недазавоз»

(Заканчэнне)

пагардлівая назва ѹ вуснах Саланевіча
выпадку — калі ласка, могуць), але сам
шышикі каго-небудзь і ці Саланевіч
не хадзеў-бы капацца ѹ чужых трыбу-
хах, але праста для разыненія во-
бразу — некалькі фактаў з Саланевіч-
вічнай падыходнай.

«Калі ѹ Каліята ўкрасыці барана —
праступак і блага, але калі Калі ўкрасы-
ці ў каго-бы барана — добры ўчынак».
Із праўным разуменіем цывіліза-
ванага савету гэта трохі не згаджаецца.
У суме — і там «недазавоз».

П. С.

